

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Gemeentelijke Basisschool te Borsbeek

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	8169
	Instelling	Gemeentelijke Basisschool
directeur		Els MENNES
adres		Jan Frans Stynenlei 8_B - 2150 BORSBEEK
telefoon		03-321.20.21
fax		03-321.59.01
e-mail		gbsborsbeek@belgacom.net
website/URL		www.deklinter-borsbeek.be
	Bestuur van de instelling	960666 - Gemeentebestuur van Borsbeek te BORSBEEK
adres		de Robianostraat 64 - 2150 BORSBEEK
	Scholengemeenschap	120287 - De Link te BOECHOUT
adres		Hovesesteeweg 1 - 2530 BOECHOUT
	CLB	114983 - Vrij CLB 2 Antwerpen -
		Middengebied te MORTSEL
adres		Edegemsestraat 36 - 2640 MORTSEL
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	03/05/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	03/05/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	01/06/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Eddy Lamberts
	Teamleden	Frans De Bie
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. HISTORIEK	4
2. TE REMEDIEREN TEKORTEN.....	4
3. ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Welzijnsbeleid: bewoonbaarheid	4
3.2 Welzijnsbeleid: veiligheid van de leer- en werkomgeving.....	5
3.3 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	5
3.4 Lager onderwijs: muzische vorming	7
4. ADVIES.....	9
5. REGELING VOOR HET VERVOLG	9

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als een instelling bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geremedieerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

1. HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 16/02/2009 tot 19/02/2009 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 01/09/2011 moet de instelling kunnen aantonen dat de tekorten die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de instelling daarin is geslaagd.

2. TE REMEDIEREN TEKORTEN

welzijnsbeleid	omwille van
bewoonbaarheid	Sommige lokalen (de klasunits) vertonen tekorten met betrekking tot de veiligheid (verzakkingen) en/of bewoonbaarheid (geen watervoorziening).
veiligheid van de leer- en werkomgeving	De school beschikt niet over al de wettelijk voorziene verslagen en/of keuringsattesten in verband met de brandveiligheid en de elektrische laagspanningsinstallatie.
lager onderwijs	
wereldoriëntatie	
muzische vorming	

3. ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Welzijnsbeleid: bewoonbaarheid

Voldoet

Tekort vermeld in het vorige doorlichtingsverslag:

“Sommige lokalen (de klasunits) vertonen tekorten met betrekking tot de veiligheid (verzakkingen) en/of bewoonbaarheid (geen watervoorziening)”.

Motivering

- De verzakkingen in de klasunits werden verholpen door onder meer het plaatsen van nieuwe vloeren.
- Per twee klasunits is er 1 kraantje met stromend water.

3.2 Welzijnsbeleid: veiligheid van de leer- en werkomgeving

Voldoet

Tekort vermeld in het vorige doorlichtingsverslag:

“De school beschikt niet over al de wettelijk voorziene verslagen en/of keuringsattesten in verband met de brandveiligheid en de elektrische laagspanningsinstallatie”.

Motivering

- De school beschikt nu over al de wettelijk voorziene verslagen en/of keuringsattesten in verband met de brandveiligheid en de elektrische laagspanningsinstallatie. Aan enkele kleine opmerkingen in het keuringsverslag van de laagspanningsinstallatie werd nog geen gevolg gegeven. Wel werd er al een firma aangesteld die deze kleine gebreken kortelings zal wegwerken.

3.3 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Tekort vermeld in het vorige doorlichtingsverslag:

“De school kan niet aantonen en garanderen dat ze voor het leergebied wereldoriëntatie in de lagere afdeling de eindtermen voor haar leerlingengroep bereikt. Het team dient daarbij aandacht te geven aan de uitgangspunten en de doelen van de respectievelijke leerplannen”.

Motivering

- Op basis van de beschikbare outputgegevens (waaronder de leerlingenresultaten), de gesprekken met de leerkrachten, het onderwijsaanbod en de manier waarop de onderwijsinstelling dit aanbod realiseert, concludeert de onderwijsinspectie dat de meeste leerlingen op het einde van het basisonderwijs de eindtermen en de leerplandoelen van het leergebied wereldoriëntatie bereiken. Hiermee voldoet de school aan haar maatschappelijke verplichting. Het tekort voor wereldoriëntatie is in voldoende mate weggewerkt.
- De leerlingenresultaten zijn onder meer af te leiden uit de zelf opgestelde klastoetsen, uit de toetsen van de leermethode en uit de netgebonden eindtoetsen. De resultaten van de netgebonden eindtoetsen in het zesde leerjaar zijn aanvaardbaar maar liggen onder het gemiddelde van die van andere scholen met een gelijkaardige leerlingenpopulatie. In functie van het bewaken van de onderwijskwaliteit is het nog geen gewoonte om outputgegevens op schoolniveau te analyseren en te evalueren. Tevens is het nog geen traditie binnen de school om belangrijke outputgegevens, zoals de resultaten van de eindtoetsen in het zesde leerjaar, met alle leerkrachten te bespreken.
- Om het tekort voor wereldoriëntatie weg te werken, deed de school een beroep op de pedagogisch begeleiding. Deze bracht samen met het zorgteam de hiaten in kaart en tekende in overleg met het leerkrachtenteam een verbetertraject uit. Inzichten werden verruimd en vanuit nieuwe invalshoeken benaderd. Met het oog op meer continuïteit en om een onderwijsaanbod te realiseren dat beter aansluit bij de visie van het leerplan, besliste het leerkrachtenteam om een leermethode aan te kopen. Na screening van een aantal courant gebruikte leermethodes kozen de leerkrachten de voor hen meest geschikte methode.

- Met afgevaardigden uit elk leerjaar werd een werkgroep opgericht die tot doel heeft het verbetertraject verder vorm te geven en te bewaken. Binnen deze werkgroep werden afspraken gemaakt omtrent de implementatie van de nieuwe leermethode en omtrent de doelgerichte bewaking van het onderwijsaanbod en van de inhoud van de klastoetsen.
- Op dit ogenblik hebben de leerkrachten vrijwel uitsluitend zicht op het onderwijsaanbod van hun eigen leerjaar. Het zorgteam is bezig om het volledige aanbod over alle leerjaren heen in kaart te brengen. Met een zelf ontwikkeld registratiedocument houdt het zorgteam nauwkeurig bij welke leerplandoelen in elk leerjaar al dan niet al aan bod kwamen. Tevens laat dit registratiedocument toe om hiaten in het aanbod op te sporen en om de verticale samenhang met leerlijnen zichtbaar te maken. Het team heeft nog groeikansen om binnen alle leerjaren de aangeboden leerplandoelen op gelijkgerichte wijze te inventariseren.
- Door meer te werken vanuit de leerplandoelen zijn de leerkrachten kritischer geworden niet alleen ten aanzien van het onderwijsaanbod maar ook ten aanzien van de inhoud van de gebruikte toetsen. Zij voelen zich nu meer gewapend om aan hun leerlingen een onderwijsaanbod en bijhorende toetsen aan te reiken die beter beantwoorden aan de doelen van het leerplan.
- De didactische aanpak van het wereldoriënterend onderwijs maakt door het gebruik van de leermethode een positieve evolutie door. Zo vertrekken de leerkrachten nu meer vanuit de leefwereld en de interesses van hun leerlingen en krijgen deze vaker een actieve rol toebedeeld. Met excursies, extramurosactiviteiten en opzoekwerk op internet verlevendigen de leerkrachten hun lessen en brengen zij de leerlingen in contact met de wereld rondom hen. De leerkrachten gebruiken meer gevarieerde werkvormen om interactief, explorerend en experimenterend leren mogelijk te maken. Hoeken- en contractwerk zijn ingeburgerd en vergroten onder meer ook door het gebruik van keuzeborden en stappenplannen de zelfsturing van de leerlingen. Enkele leerkrachten hanteren coöperatieve werkvormen om hun leerlingen te leren samenwerken en te leren omgaan met verschillen.
- Via aanzetten vanuit de leermethode komt het domein techniek, meestal in combinatie met een muzische activiteit, nu nadrukkelijker aan bod. Dit kan niet gezegd worden over de rubriek 'Verkeer en mobiliteit'. Ondanks enkele waardevolle initiatieven, meestal op schoolniveau, is de verkeerseducatie in de meeste leerjaren veeleer beperkt. De school heeft nog duidelijke groeikansen om, in de aanloop naar een veilig verkeersgedrag, attitudes, vaardigheden en kennis bij te brengen en deze binnen een realistische context door de leerlingen te laten inoefenen.
- De school beschikt over formele afspraken als leidraad bij het gebruik en bij de aanwezigheid in de klassen van noodzakelijke tijd- en ruimtekaders. Er is echter nood om de gemaakte afspraken op te frissen. In enkele klassen ontbreken essentiële tijd- of ruimtekaders, zijn ze niet altijd klasoverstijgend op elkaar afgestemd en worden ze niet overal op een dynamische manier gebruikt. Zo is het nog geen algemene verworvenheid om actuele onderwerpen in relatie te brengen met deze kaders. Tevens wordt de school en haar omgeving slechts sporadisch benut om de leerlingen vertrouwd te maken met het gebruik van kaarten, plattegronden, maquettes,
- De leerkrachten hebben wisselend aandacht voor de implementatie van de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren'. De school mist niet alleen een planmatige aanpak maar ook duidelijke afspraken om op gelijkgerichte wijze deze eindtermen uit te werken en binnen elk leerjaar vorm te geven.
- De leerlingenevaluatie richt zich nog heel vaak op het meten van reproduceerbare feitenkennis. Toch is er onder de leerkrachten een groeiend besef om naast kennis ook inzichten, vaardigheden en attitudes te evalueren. De rapportering over wereldoriëntatie is sinds de vorige doorlichting amper bijgesteld. Het ontbreekt de school nog aan een visie op evalueren en rapporteren in functie van het adequaat in kaart brengen van de leervorderingen van de leerlingen.

- Weinig leerkrachten maken gebruik van de nascholingsmogelijkheden om zich verder te verdiepen in de principes van goed wereldoriënterend onderwijs.

3.4 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

Tekort vermeld in het vorige doorlichtingsverslag:

“De school kan niet aantonen en garanderen dat ze voor het leergebied muzische vorming in de lagere afdeling de eindtermen voor haar leerlingengroep bereikt. Het team dient daarbij aandacht te geven aan de uitgangspunten en de doelen van de respectievelijke leerplannen”.

Motivering

- Uit de planningsdocumenten, de observaties tijdens de pedagogische activiteiten, de gesprekken met de leerkrachten, de rijke muzisch-creatieve verwezenlijkingen van de leerlingen en het plezier dat de leerlingen aan de muzische activiteiten beleven, blijkt dat de meeste leerlingen op het einde van het zesde leerjaar de eindtermen en de leerplandoelen bereiken. De school voldoet hiermee aan haar maatschappelijke opdracht. Het tekort voor muzische vorming is in voldoende mate weggewerkt.
- Na de vorige schooldoorlichting bracht de school in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst van de eigen koepel tekortkomingen in kaart en lijstte zij verbeterpunten op. Na overleg binnen het leerkrachtenteam resulteerde dit nogal snel in de aanschaf van een leermethode als hulpmiddel om de horizontale en verticale samenhang te verbeteren en als inspiratiebron bij de planning van het onderwijsaanbod. Door het vrij consequent volgen van deze leermethode slaagden de leerkrachten erin om op korte tijd een duidelijke vooruitgang te boeken bij het aanbieden en realiseren van een evenwichtiger en gevarieerder aanbod.
- Enkele leerkrachten volgden een netgeboden nascholing over muzische vorming. Zij reiken vanuit de opgedane inzichten en vanuit de meegekregen informatie collega's ideeën aan zodat deze nu meer zicht hebben op het ruime gamma aan creatieve en expressieve werkvormen binnen de verschillende domeinen van dit leergebied. Daar waar vroeger meestal de klemtoon lag op de domeinen 'beeld' en 'muziek' staan onder meer hierdoor nu de andere domeinen meer in de belangstelling. Soms zelfs in die mate dat er gevaar dreigt dat de domeinen 'beeld' en 'muziek' onderbelicht worden. Vooral de domeinen drama en beweging zijn de afgelopen jaren met succes op punt gesteld.
- In de meeste klassen krijgen de leerlingen meer dan vroeger de kans om vanuit impressies en ervaringen op een creatieve wijze om te gaan met materialen en technieken. In functie van vrije vormgeving mogen de leerlingen hierbij volop experimenteren en exploreren. De leerlingenwerken getuigen meestal van authenticiteit en creativiteit. Het stereotiepe werken naar voorbeeld gekoppeld aan een sterke aansturing door de leerkrachten is bijna helemaal uitgedoofd. Uit de klasobservaties blijkt dat de leerkrachten binnen het domein 'beeld' twee- en driedimensionaal werk afwisselen. Ook groepswerken komen voor, zij het minder frequent. De leerkrachten stellen de creaties van hun leerlingen regelmatig tentoon en maken daarbij gebruik van de gangen als expositieruimten.
- De relatief snelle beslissing om een leermethode aan te schaffen, maakte dat het leerkrachtenteam veeleer weinig tijd nam om vertrouwd te raken met de uitgangspunten en met de inhoud van het leerplan muzische vorming. Hierbij is onder meer het doelbewust bewaken van het aanbod in functie van het bereiken van alle leerplandoelen nog een duidelijk werkpunt. De goede manier van werken binnen het

leergebied wereldoriëntatie werd op dit vlak nog niet doorgetrokken naar het leergebied muzische vorming. Opvallend hierbij is dat de meeste leerkrachten niet over een overzicht van alle leerplandoelen beschikken en zich vrijwel uitsluitend baseren op de doelen die aangegeven worden in de leermethode. Het ontbreekt de school nog aan formele afspraken om de totaliteit van het aanbod niet alleen binnen elk leerjaar maar ook over de leerjaren heen doelgericht te bewaken en indien nodig ook bij te sturen.

- Om de lessen muzische vorming te verlevendigen, organiseert de school regelmatig leeruitstappen of zorgt ze voor culturele activiteiten in de school.
- Ter ondersteuning van de lessen muziek beschikt de school over een vrij uitgebreid aanbod aan zowel ritme- als klankinstrumenten, dat evenwel weinig gebruikt wordt. De leerkrachten geven zelf aan dat het domein muziek nog niet de gewenste diepgang heeft bereikt.
- Het uitbouwen van een valabel evaluatie- en rapporteringbeleid met het oog op een gelijkgerichte benadering en op het in kaart brengen van alle talenten van de leerlingen, vormt nog onderwerp van overleg. Uit de gesprekken met de leerkrachten valt wel af te leiden dat in een aantal klassen hieromtrent nuttige initiatieven groeien. Zo gaan sommige leerkrachten bij het evalueren uit van vooraf bepaalde criteria en beoordelen zij zowel het product dat de leerling voortbracht als het proces om tot dat product te komen. Tevens is het in vele klassen al de gewoonte om, onder meer via zelf- en peerevaluaties, de leerlingen zoveel mogelijk te betrekken bij het beoordelen van het geleverde werk. In een aantal klassen wordt gebruik gemaakt van een portfolio om leerlingenwerk te bundelen. De terugkoppelingen op de rapporten zijn stimulerend en aanmoedigend geschreven wat ten goede komt aan de ontwikkeling van een positief zelfbeeld bij de kinderen.
- Uit de klasbezoeken blijkt dat sommige leerkrachten over waardevolle muzische capaciteiten beschikken. Het leerkrachtenteam maakt echter weinig gebruik van onder meer collegiale consultaties en hospiteerbeurten om te leren van elkaar en/of om interne expertise uit te wisselen.

4. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van de tekorten zoals vermeld in punt 2 van dit verslag

GUNSTIG

voor welzijnsbeleid, lager onderwijs.

5. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Eddy Lamberts

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: